

Badania finansowane z Narodowego Centrum Nauki
numer grantu 2020/38/E/HS6/00048

Założenia programu matury międzynarodowej versus rzeczywistość szkół międzynarodowych z programem International Baccalaureate Diploma Programme w Polsce

dr Joanna Leek, Uniwersytet Łódzki

Badania finansowane z Narodowego Centrum Nauki
numer grantu 2020/38/E/HS6/00048

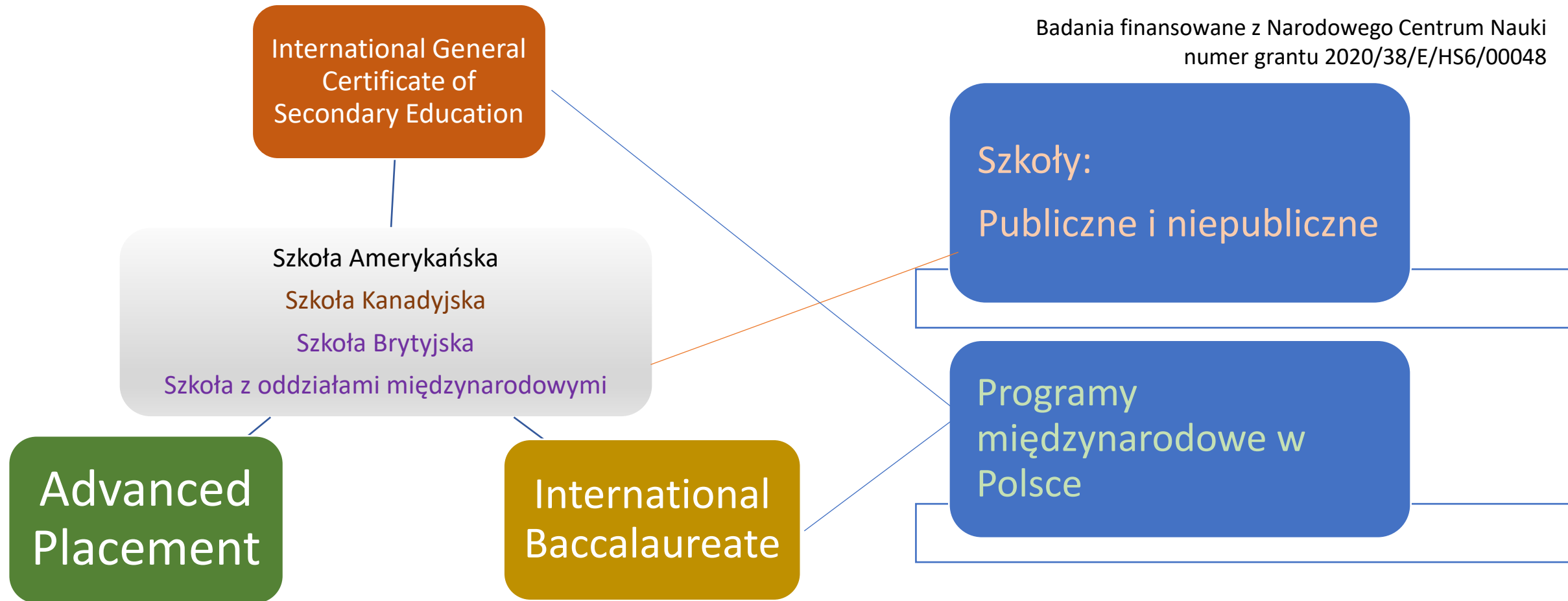
Od 2017 r. badania programów międzynarodowych w Polsce
(Uniwersytet Łódzki, Wydział Nauk o Wychowaniu)

2021-2024 Badania porównawcze programów
międzynarodowych w Polsce

Program międzynarodowy a szkoła z programem międzynarodowym w Polsce

Badania finansowane z Narodowego Centrum Nauki
numer grantu 2020/38/E/HS6/00048

Program międzynarodowy International Baccalaureate

1

Primary years Programme

- PYP
- Etap podstawowy
- Od 3 do 12 roku życia
- W Polsce 6 szkół

2

Middle Years Programme

- MYP
- Etap średni
- Od 12 do 16 roku życia
- W Polsce 12 szkół

3

Diploma Programme

- DP
- Etap maturalny
- Od 16 do 19 lat
- W Polsce 56 szkół

Program międzynarodowy International Baccalaureate (IB)

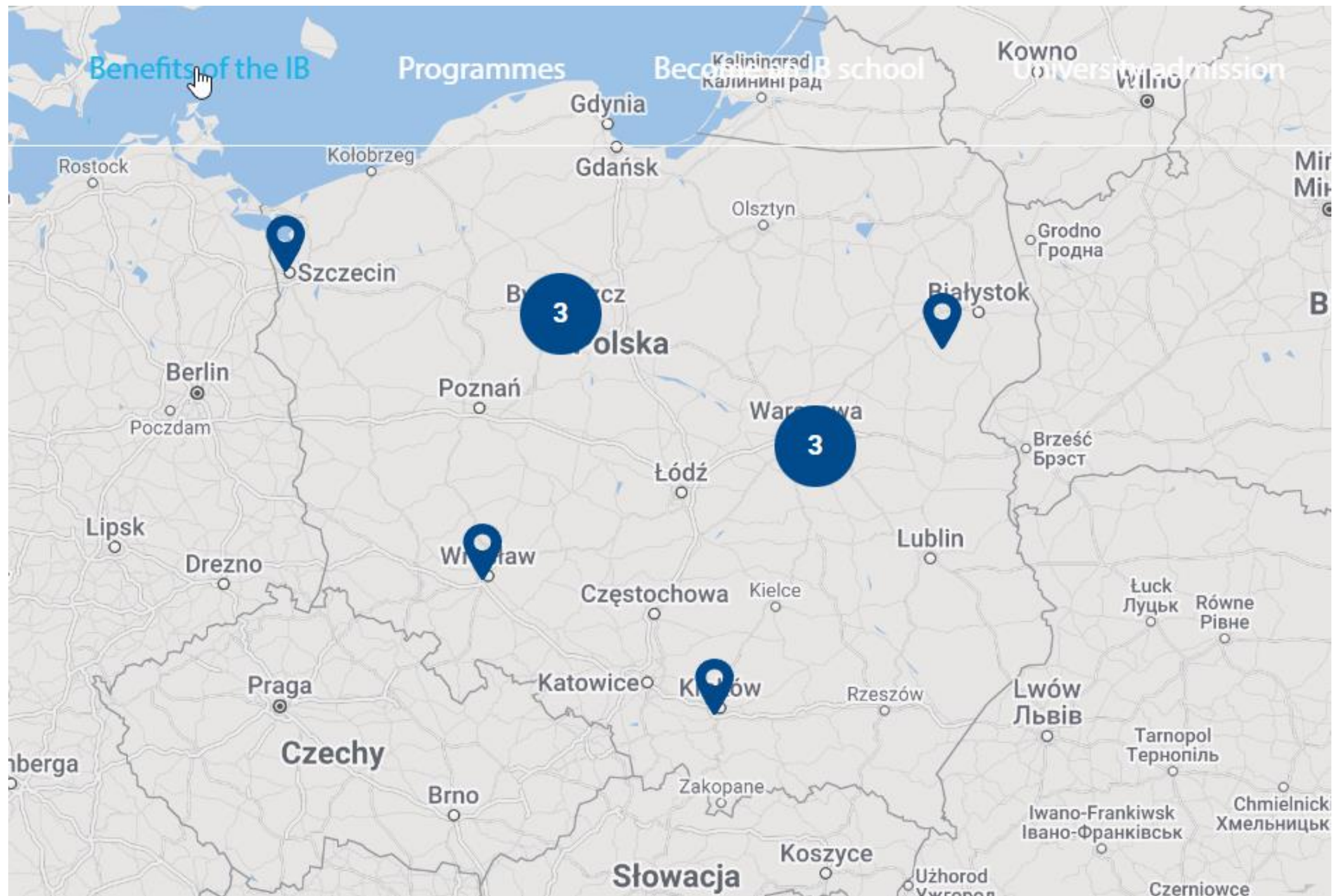

- W Polsce jest 67 szkół z Programem IB
- Najbardziej popularny program to Program Diploma Programme (DP), nazywany potocznie w Polsce Programem Matury Międzynarodowym
- W Polsce jest realizowany od 1993 roku

W szkołach międzynarodowych (niepublicznych) (40%)

W szkołach publicznych z tzw. oddziałami międzynarodowymi (60%)

- Prawo Oświatowe:
- Etap podstawowy (PYP) i średni (MYP)
 - Polska podstawa + podstawa programu międzynarodowego
 - Język - dowolność: można w języku ojczystym, można w języku angielskim
- Etap Matury Międzynarodowej (DP) (2-letni program)
 - Podstawa programu międzynarodowego
 - Język angielski

Szkoły z oddz. międzynarodowymi

Muszą być wyposażone w sprzęt do prowadzenia badań

Funkcjonują w systemie szkół publicznych

International Baccalaureate (IB)

Założenia teoretyczne programu

- **Konstruktywizm i koncepcja programu zorientowanego na ucznia**

- kształtowaniem umiejętności wyrażania siebie,
- dążenia do osobistego szczęścia,
- jest zorientowana na twórczą ekspresję, rozwijanie zdolności i zainteresowań, zdrowego trybu życia,
- postawy interpersonalne (odpowiedzialności za siebie, samodzielności, dzielności)
- opanowanie wiedzy i umiejętności, potrzebnych do przyszłego zastosowania.
- zadaniem szkoły jest pomoc uczniom w odkrywaniu własnych talentów i możliwości
- Układ problemowy treści kształcenia

Profil ucznia IB

Uczniowie IB są

***dociekliwi
wykształceni
myślący
komunikatywni
ludźmi z zasadami
otwarcia
opiekuńczy
ludźmi potrafiącymi podjąć ryzyko
wyważeni
rozważni***

Profil ucznia IB

- Uczniowie IB starają się być:
- **dociekliwymi odkrywcami** - Rozbudzamy w sobie ciekawość świata; w prowadzeniu prac badawczych wiemy jak uczyć się samodzielnie oraz we współpracy z innymi. Uczymy się z entuzjazmem, a miłość do nauki towarzyszy nam przez całe życie.
- **wnikliwi, dobrze poinformowani** - Rozwijamy i wykorzystujemy rozumienie pojęć zgłębiając wiedzę w wielu dziedzinach. Angażujemy się w działania i pomysły o znaczeniu lokalnym i globalnym.
- **myślicielami** - Używamy umiejętności krytycznego i twórczego myślenia w celu analizy sytuacji i podjęcia odpowiedzialnych działań w obliczu złożonych problemów; nasze decyzje są uzasadnione i etyczne.
- **komunikatywni** - Wyrażamy siebie pewnie i twórczo w więcej niż jednym języku i na wiele sposobów. Skutecznie współpracujemy, uważnie obserwując perspektywy innych osób i grup.

Profil ucznia IB

- **prawymi ludźmi z zasadami** - Działamy w sposób uczciwy, z silnym poczuciem sprawiedliwości oraz poszanowaniem godności i praw ludzi na całym świecie. Bierzemy odpowiedzialność za nasze działania i ich konsekwencje.
- **otwartymi ludźmi wolnymi od uprzedzeń** - Działamy w sposób uczciwy, z silnym poczuciem sprawiedliwości oraz poszanowaniem godności i praw ludzi na całym świecie. Bierzemy odpowiedzialność za nasze działania i ich konsekwencje.
- **wrażliwi, dbający o środowisko** - Okazujemy empatię, współczucie i szacunek. Mamy potrzebę niesienia pomocy i działamy, aby pozytywnie wpłynąć na życie innych i na cały świat.

Profil ucznia IB

- **chętnie podejmującymi wyzwania** - Do sytuacji niepewnych podchodzimy z przezornością i determinacją. Pracujemy zarówno samodzielnie jak i wspólnie, aby odkrywać nowe pomysły i innowacyjne strategie. Jesteśmy zaradni i odporni w obliczu wyzwań i zmian.
- **zrównoważeni** - Rozumiemy, że do osiągnięcia dobrego samopoczucie i szczęścia dla siebie i innych niezbędne jest zachowanie równowagi pomiędzy rozwojem intelektualnym, fizycznym i emocjonalnym. Uznajemy naszą współzależność z innymi ludźmi i z całym światem, w którym żyjemy.
- **refleksyjni, świadomi swoich możliwości** - Zastanawiamy się nad światem, naszymi pomysłami i doświadczeniem. Staramy się zrozumieć nasze mocne i słabe strony, aby wspierać proces uczenia się i własny rozwój

Założenia International Baccalaurate

- Curriculum w rozumieniu edukacji anglosaskiej - szersze podejście do edukacji, obejmującego cele, wartości i filozofię
- Wartości – filozofia = profil ucznia IB

John Dewey

A.S Neill

Jean Piaget

Jerome Bruner

Co to jest program oparty na conceptach?

- Programy IB oparte są na conceptach, a nie na treściach
- Co to są concepty?
 - Fundamentalne idee „Big Ideas”, tematy, które są kluczowe dla zrozumienia danej dziedziny wiedzy
 - Kluczowe pojęcia, które pomagają organizować wiedzę i zrozumieć związki między różnymi informacjami
 - Są abstrakcyjne
 - Pomagają nam organizować, rozumieć i porządkować informacje oraz wnioskować na ich podstawie.

Przykłady konceptów na lekcjach (koncepty są abstrakcyjne, uniwersalne, interdyscyplinarne)

Sprawiedliwość.

- **Sprawiedliwość** (filozofia/etyka; historia: sprawiedliwość społ., ustrój społeczny; na gruncie prawa, czy prawo jest sprawiedliwe)

Perspektywa

- **Perspektywa** (jako sposób postrzegania rzeczywistości w malarstwie, w literaturze – p. autora; w psychologii: p. innych ludzi, jak interpretują rzeczywistość)

Siła

- **Siła** (fizyka w temacie o grawitacji, o dynamice, elektryczność, magnetyzm, etc.; w naukach społ – siły militarne, siły społeczne, siły polityczne)

Jak tworzone jest curriculum

Przedmiot: historia

Przykład wybranych 3 konceptów

- **Zmiana:** sposoby, w jakie społeczeństwa, kultury i jednostki zmieniały się na przestrzeni czasu. Uczniowie uczą się identyfikować i analizować wzorce zmian oraz wyjaśniać, jak te zmiany zostały wprowadzone.
- **Kontynuacja:** sposoby, w jakie społeczeństwa, kultury i jednostki pozostawały takie same na przestrzeni czasu. Uczniowie uczą się identyfikować i analizować czynniki przyczyniające się do kontynuacji oraz wyjaśniać, w jaki sposób te czynniki przyczyniły się do kształtowania świata, w którym obecnie żyjemy.
- **Przyczynowość:** Ten koncept odnosi się do sposobów, w jakie wydarzenia są ze sobą powiązane, powodując inne wydarzenia. Uczniowie uczą się identyfikować i analizować związki przyczynowo-skutkowe oraz wyjaśniać, w jaki sposób te związki kształtowały bieg historii.

Rzeczywistość szkolna

- Mit: elitarność: szkoły są ogólnodostępne
- Mit: znajomość języka: PYP/MYP po polsku, DP tylko po angielsku to kl. III i IV LO, przed DP jest tzw. Pre-DP albo inna forma przygotowania (w kl. I i II LO)
- Szkoły przyjazne LGBT
- Są wyposażone w sprzęt, który musi być ogólnodostępny dla innych uczniów, także z programu polskiego (obowiązek)

Rzeczywistość z perspektywy nauczyciela

- Uprawnienia pedagogiczne: te same, co dla nauczycieli w danym kraju, nie ma osobnego systemu kształcenia
- Nauczyciele tworzą społeczności wewnątrzszkolne i międzyszkolne w Polsce
- Uczą się jak pracować z programem wg. konceptów sami i w zespołach szkolnych

- Praca w programie IB to ich własny wybór, podyktowany chęcią zmiany, ochroną przed wypaleniem zawodowym, są też formą oporu przed indoktrynacją

INTERNATIONAL JOURNAL OF LEADERSHIP IN EDUCATION
https://doi.org/10.1080/13603124.2020.1853245

 Routledge
Taylor & Francis Group

 Check for updates

Homo Sovieticus in policy versus teacher leadership in Polish international baccalaureate practices

Joanna Leek

Faculty of Educational Sciences, University of Lodz, Lodz, Poland

ABSTRACT

This paper seeks to extend discussion on teachers' leadership within International Baccalaureate schools in Poland. Background for the discussions on leadership in Polish context of education is the term *Homo Sovieticus* [in English: Soviet Man], a notion associated with sarcastic and critical reference to an average conformist person living in the Soviet Union or in other countries of the Eastern Bloc in Europe, a spineless person who lacks any 'bottom up' initiative. In the paper, it is claimed that teachers' limited leadership in a centrally steered system of teacher training in Poland, demonstrates features of leadership developed according to the *Homo Sovieticus* model of the citizen. Strong emphasis onto leadership within international culture do not let *Homo Sovieticus* features and behaviors to develop. In this understanding, international schools with strong emphasis on leadership in Polish post-soviet educational landscape creates path of evolution from stereotypical perception of teachers as passive '*Homo Sovieticus*' to leader within school curriculum.

Introduction

The terms 'leadership' and '*Homo Sovieticus*' as used in educational settings sound like oxymorons. In the most common sense, leadership assumes specific management, active engagement, motivation for acting, transforming the vision into an efficient reality. The basis for being a leader consists of planning, taking risks, building organizational commitment. *Homo Sovieticus* [in English: Soviet Man] is a term associated with sarcastic and critical reference to an average conformist person living in the Soviet Union or in other countries of the Eastern Bloc in Europe. It has been used to describe a spineless person who lacks any 'bottom up' initiative, simply acquiesces and is servile. What a Soviet Man should do, (or was supposed to do) was not up to the individual, but decided by the ruling party. All the actions of a Soviet Man were subordinated to authority, and led by the authority (the Communist party) so the Soviet Man had few opportunities to practice leadership, as the government was the leader and organizer of the life of the Soviet Man.

GLOBALISATION, SOCIETIES AND EDUCATION
https://doi.org/10.1080/14767724.2022.2089976

 Routledge
Taylor & Francis Group

 OPEN ACCESS Check for updates

International Baccalaureate schools as islands of educational resistance. A case study of Poland.

Joanna Leek

Faculty of Educational Sciences, University of Lodz, Lodz, Poland

ABSTRACT

This study discusses International Baccalaureate schools in Poland from the perspective of their educational function to serve as a resistance to counterbalance trends toward nationalisation in the Polish educational landscape. To address this aim, a review of the relevant legislation has been carried out, accompanied by interviews with teachers and students from 9 IB schools in Poland. Results show that during the 30-year history of IB in Poland, international schools seem to have become places where international education is not opposed to its national education programme, however, they do demonstrate their potential to break away from intra-national education in this country. IB programmes have come to represent a counter-revolutionary force that supports grassroots initiatives in schools. International schools potentially remain safe from any authoritarian interference from the government and become 'islands of educational resistance' against intra-national tendencies in education.

ARTICLE HISTORY

Received 1 February 2022
Accepted 12 June 2022

KEYWORDS

International Baccalaureate;
international schools;
educational resistance;
international education;
educational functions;
education in Poland

Introduction

International schools share educational standards and practices to create and sustain global learning communities and can be 'cosmopolitan enclaves' that embrace ideals of cultural diversity and global mobility (Rey and Bolay 2020). Although International Baccalaureate World Schools (IBWS) operate globally, they do so within national educational systems and thus may be subject to greater or lesser pressure from the national educational policies currently in play. In the Polish context of IBWS, features of 'cosmopolitan nationalism' are visible – the concept applied to international schooling by Wright, Ma, and Auld (2021), first developed by Maxwell et al. (2020). The authors recognise with 'cosmopolitan nationalism' how global education trends are interpreted and taken up in national-local contexts where aspects of nationalism are present. By appreciating the interconnections of cosmopolitan forces and nationalistic tendencies, this study extends the Wright, Ma, and Auld (2021) concept of 'cosmopolitan nationalism' with a particular focus on how IB education in Poland supports global trends in international education, and at the same time, how global tendencies in education influence IB schools in Poland. These dual pressures within 'cosmopolitan nationalism' create the intended function of IB education in responding to global or national concerns and priorities. In this understanding, IBWS in Poland, from the perspective of their educational function, serve as a resistance to nationalisation tendencies in the Polish educational landscape of IB schools.

CONTACT Joanna Leek joanna.leek@now.uni.lodz.pl | joanna.leek@uni.lodz.pl Faculty of Educational Sciences, University of Lodz, Lodz, Poland

© 2022 The Author(s). Published by Informa UK Limited, trading as Taylor & Francis Group
This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

Badania finansowane z Narodowego Centrum Nauki
numer grantu 2020/38/E/HS6/00048

Dziękuję za uwagę

Joanna.Leek@uni.lodz.pl